

Elektromagnetische velden en gezondheid

1. Hoe zit het met de elektromagnetische velden zoals die uitgestraald worden door zenders voor mobiele telefonie en gezondheidsklachten van omwonenden en gebruikers?

De International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP) heeft normen en limieten opgesteld die zijn overgenomen door de Wereldgezondheidsorganisatie en de Gezondheidsraad. De apparatuur voor mobiele telecommunicatie voldoet aan alle (internationaal) gestelde normen en blijft daar zelfs ver onder.

T-Mobile volgt nauwkeurig de ontwikkelingen van (internationaal) wetenschappelijk onderzoek en blijft de aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) volgen. De WHO concludeert dat in onderzoeken tot nu toe geen wetenschappelijk bewijs is gevonden voor een relatie tussen elektromagnetische velden en negatieve gezondheidseffecten. De WHO volgt continu alle wetenschappelijk ontwikkelingen op dit terrein. Zolang de veilige normen en limieten in acht worden genomen zijn de WHO en de International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP) er van overtuigd dat mobiele telefonie geen gezondheidsrisico's veroorzaken.

T-Mobile is er van overtuigd dat de mobiele communicatie technologie die wordt gebruikt veilig is voor iedereen. Gezien het maatschappelijke belang ondersteunt T-Mobile (internationaal) wetenschappelijk onderzoek om de huidige inzichten verder te verbeteren. T-Mobile laat het beoordelen van de onderzoeksresultaten over aan de daartoe bevoegde autoriteiten.

2. Wat doet T-Mobile met betrekking tot onderzoek naar elektromagnetische velden en gezondheid?

In internationaal verband binnen de T-Mobile groep, Deutsche Telekom en samen met andere operators ondersteunt T-Mobile onafhankelijk onderzoek naar mogelijke effecten van elektromagnetische velden. Daarnaast steunt T-Mobile onderzoek op basis van de onderzoeksagenda van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en worden alle wetenschappelijke ontwikkelingen op dit gebied continu geëvalueerd.

T-Mobile is er van overtuigd dat de mobiele communicatie technologie die nu wordt gebruikt veilig is voor iedereen. Omdat er publieke bezorgdheid en discussie over dit onderwerp bestaat, vindt T-Mobile het wel belangrijk om nader onafhankelijk onderzoek te laten doen en zo breed mogelijk feiten over dit onderwerp te verzamelen. Nader onderzoek, beoordeeld door de daartoe bevoegde autoriteiten, kan verder ondersteunen in de voorlichting dat mobiele communicatie technologie veilig is.

3. Er wordt soms in de media melding gemaakt dat er onderzoeken zijn waarin wordt aangetoond dat er gezondheidsrisico's bestaan. Is dat zo en hoe gaat T-Mobile hier mee om?

Bij het opstellen van de adviezen door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en ook de Nederlandse Gezondheidsraad, worden alle erkende wetenschappelijke onderzoeken beoordeeld en meegenomen in het advies. Deze autoriteiten concluderen: "Klachten van uiteen lopende aard die door sommigen aan blootstelling aan elektromagnetische velden worden toegeschreven, kunnen op grond van onderzoek niet oorzakelijk met een dergelijke blootstelling in verband gebracht worden."

De berichten die in de media (en via Internet) worden aangehaald blijken vaak niet wetenschappelijk onderbouwd of blijken in een vergelijkbaar controleonderzoek niet dezelfde resultaten te tonen. Ook worden wetenschappelijke studies verkeerd geïnterpreteerd en via Internet in de wereld gestuurd.

Technische commissies – nationaal en internationaal - die zich daarmee continu bezighouden, hebben geen resultaten gevonden die er aanleiding toe geven om de huidige blootstellingsnormen en limieten aan te passen. Voor T-Mobile zijn deze internationaal vastgestelde normen en limieten leidend.

4. Is er lange termijn onderzoek naar de effecten van elektromagnetische velden. Hoe kan over de lange termijn effecten zekerheid worden verkregen?

Er zijn inderdaad onderzoeken naar lange termijn effecten. Elektromagnetische velden worden al 5 decennia gebruikt voor communicatie en andere doeleinden. In onderzoeken die in die periode zijn uitgevoerd – ook naar lange termijn effecten – is nooit een relatie aangetoond tussen elektromagnetische velden (binnen de limieten van de Wereldgezondheidsorganisatie) en een verhoogde kans op gezondheidsklachten.

De GSM-technologie is relatief jong. Voor antenne installaties voor mobiel telecommunicatie is een vergelijking mogelijk met de TV- en FM-zendstations die reeds lang radiogolven in onze omgeving uitzenden. Om meer inzicht te krijgen ondersteunt T-Mobile ook onderzoek naar lange termijn effecten. Gezien het geringe vermogen van de antenne installaties en de kennis van elektromagnetische velden, zijn wij vol vertrouwen dat geen nadelige gezondheidseffecten gevonden worden.

5. Hoe gaat T-Mobile om met de blootstellinglimieten?

T-Mobile garandeert voor elke individuele antenne installatie – ook in de andere landen waar wij actief zijn – dat de normen en limieten die in het kader van veiligheid zijn opgesteld nooit worden overschreden.

6. T-Mobile is een internationaal bedrijf. Is het niet beter het zekere voor het onzekere te nemen en in Nederland dezelfde maximum waarden aan te houden die T-Mobile ook in andere landen moet aanhouden?

Wij zijn een internationaal bedrijf en respecteren in elk land de geldende wetten en regels. Wij werken daarom strikt volgens de normen en limieten die de Nederlandse autoriteiten hebben overgenomen van de internationale organisaties.

Bij het vaststellen van de normen en limieten wordt een veiligheidsfactor 50 gehanteerd door de Gezondheidsraad. Dat betekent dat de toelaatbare waarden 50 maal strenger zijn gesteld dan het niveau waarop effecten op de gezondheid zouden kunnen optreden.

7. Er zijn mensen die menen last te hebben van 'elektrische overgevoeligheid'. Wat is de reactie daarop van T-Mobile?

Deze mensen wijzen in het algemeen op gezondheidsklachten als slapeloosheid, hoofdpijn, depressie, nervositeit, etc. Het is moeilijk om de oorzaak van dit soort klachten vast te stellen omdat er een hele reeks aan oorzaken mogelijk is. In onderzoek naar 'elektrische overgevoeligheid' is nooit een wetenschappelijk onderbouwd verband aangetoond.

In het jaarbericht van de Gezondheidsraad wordt in een apart hoofdstuk aandacht gegeven aan deze groep mensen met zogenaamde specifieke klachten: "In een aantal onderzoeken is het optreden van specifieke klachten onder invloed van blootstelling aan elektromagnetische velden bestudeerd. Aan deze verrichte onderzoeken kleefde echter een aantal methodologische bezwaren. Het belangrijkste bezwaar is dat dergelijke klachten in de algemene bevolking vaak voorkomen, ook zonder mobiele telefonie. In de meeste gevallen werd in de onderzoeken gevraagd naar het optreden van dit type klachten in relatie tot blootstelling aan elektromagnetische velden afkomstig van mobiele telefoons of basisstations. Een dergelijk opzet werkt selectieve rapportage in de hand, zeker als de ondervraagde op de hoogte is van het doel van het onderzoek."

T-Mobile houdt zich zeer strikt aan de (inter)nationale normen. De Gezondheidsraad ziet geen reden om specifiek rekening te houden met medische overgevoeligheid, omdat er geen wetenschappelijke onderbouwing bestaat. Voor T-Mobile zijn de normen van de Gezondheidsraad leidend. Wel proberen wij de mensen zo goed en zo zorgvuldig mogelijk te informeren.

8. Is het nodig dat antenne installaties in woonwijken staan?

Als mensen bereik willen hebben in een woonwijk moeten er ook antenne installaties in de omgeving staan.

9. Kan T-Mobile zich voorstellen dat er enige bezorgdheid bestaat bij Nederlandse burgers, ook al is er wellicht geen hard wetenschappelijk bewijs? Wat doet T-Mobile om deze bezorgdheid weg te nemen?

T-Mobile kan zich deze bezorgdheid goed voorstellen. In onze optiek is een groot deel van de bezorgdheid te wijten aan ontbrekende kennis of onjuiste informatie. Het blijft van essentieel belang dat op een zorgvuldige wijze voorlichting wordt gegeven. T-Mobile neemt hier ook actief in deel.

T-Mobile probeert zoveel mogelijk te doen aan het verstrekken van informatie en het geven van voorlichting over deze feiten. T-Mobile informeert via brochures en via het web over de algemene aspecten van elektromagnetische velden, maar T-Mobile neemt ook actief deel aan inspraakavonden als daar behoefte aan is en geeft toelichting aan bewoners over specifieke situaties.

T-Mobile begrijpt dat ook een deel van de mensen graag informatie ontvangt van een onafhankelijke instantie. De overheid heeft speciaal voor vragen over antennes het Nationaal Antennebureau ingesteld.

